

Стежками рідного краю

(з досвіду роботи публічно-шкільної бібліотеки філії с.Друхів)

Краєзнавство стало одним із пріоритетних напрямків роботи Друхівської ПШБ більш як 20 років тому. Адже саме краєзнавча робота перетворює бібліотеку на краєзнавчий центр територіальної громади. Бібліотека не тільки збирає і зберігає краєзнавчі матеріали, а й здійснює інформаційне забезпечення користувачів бібліотеки з краєзнавчих питань.

Ідея про дослідження історії села Друхів виникла ще у 90-х роках, як результат підвищеного інтересу користувачів бібліотеки до цієї теми.

Приставаючи до краєзнавчо-пошукової роботи «Село моє, для мене ти єдине...», бібліотека поставила собі за мету виявити, зібрати, зберегти і надати користувачам документальні джерела та інформацію про рідне село, його традиції та звичаї як джерело формування національної свідомості, самосвідомості, високої моральності та через популяризацію зібраних матеріалів серед різних груп користувачів бібліотеки сприяти вихованню патріотичних почуттів, розвитку допитливості дітей щодо історії нашого села, розширенню знань про село.

Заручившись підтримкою сільської ради та при допомозі волонтерів – членів клубу «Юні друзі книги», що діє при бібліотеці, було опрацьовано багато архівних матеріалів Рівненського державного архіву, домові та погосподарські книги сільської ради 1939 - ...років, які збереглися в сільській раді, літературні джерела, наявні в сільській, районній та обласній бібліотеках, місцеву пресу. Зав. бібліотекою Баранчук Л. І. та бібліотекар Люшин М. М. (в даний час зав. кабінетом інституту післядипломної педагогічної практики) опитали старожилів села Гурина Арсена, Шевчука Симона, вчительку-пенсіонерку, колишнього директора Друхівської середньої школи Нежид (Марчук) Ніну Петрівну, вчительку-пенсіонерку Богатир Анастасію Никифорівну, пенсіонерку Савчук Ольгу Павлівну, в минулому – працівника лікарні, сільського листоношу.

Багато цікавого про село та його жителів розповів Гурин Іван Арсенович, колишній голова сільської ради з 30-річним стажем, в юності – завідуючий Друхівським сільським клубом. Він же надав багато цікавих фотографій з сімейного архіву.

Чимало цікавих фактів про село та про Велику Вітчизняну війну розповів ветеран Великої Вітчизняної війни Мудрий Сергій Андрійович, якому довелося зустрітися на фронті зі своїм батьком і воювати разом з ним, що підтверджують надані ним фотографії. Після війни Мудрий Сергій Андрійович працював і головою Друхівської сільської ради, і замісником голови колгоспу, тому був у центрі сільських подій і з радістю поділився своїми спогадами.

Свідчення про події минулого села дали жителі села пенсіонерка Ляшик Марія, колишній «остарбайтер» Миронець Олександра Платонівна, ветерани Великої Вітчизняної війни Козачок Григорій Антонович, Рачковський Василь Семенович.

Створити правдиву історичну картину допоміг роман Андрія Кондратюка «Хутір» який в хронологічній послідовності дає широку панораму історичних подій не лише Хутора, а й довколишніх сіл, в тому числі й Друхови. Друхівчан автор роману називає сусідами. Захоплення викликає нескорений, стійкий духом житель Друхови Пилип Гонта, змальований в романі.

А третій том книги Святослава Праска «Столочене жито» допоміг більш повно і глибоко відтворити картину національно-визвольної боротьби на Поліссі і в тому числі і в селі Друхів.

Пошукова робота про історію села Друхів велась протягом тривалого часу і включала також збір та систематизацію статистичних даних про досягнення трудового колективу колгоспу, що дало змогу більш широко висвітлювати цей період в історії села.

Разом з пошуком інформації про історію села Друхів проводилась пошукова робота про ветеранів Великої Вітчизняної війни та історію Рухівської сільської бібліотеки. Було зібрано фотографії ще живих тоді ветеранів Великої вітчизняної війни, записано їх спогади, а також фотографії та спогади людей, які були вивезені на каторжні роботи до Німеччини.

Як результат цього пошуку було оформлено рукописний альбом, ілюстрований фотографіями «Історія села Друхів» та фотоальбом «Згадаймо всіх поіменно». В цей фотоальбом було вміщено не тільки фотографії ветеранів війни та їх спогади, а й хронологічний опис подій, що відбувалися в селі під час Великої Вітчизняної війни.

Історія Друхівської ПШБ була написана зі спогадів жителів села Марчук Ніни Петрівни, Савчук Савети Іванівни, Козачка Григорія Антоновича та статистичних даних про роботу бібліотеки.

З часом, коли зросла увага влади до «остарбайтерів», виникла ідея зібрати і записати їх спогади, що й було зроблено. На жаль, їх на той час залишилося дуже мало, а щоб відновити прізвища усіх, хто потрапив у фашистську неволю, потрібно звернутись до Рівненського обласного архіву, що й планується зробити.

Афганська війна – одна з болючих сторінок в історії українського народу. Вона забрала життя тисяч українських юнаків, в тому числі і нашого односельця Ковальчука Олександра Петровича, якого привезли в село в травні 1980 року в цинковій домовині. Тому нагадувати всім про те, що війна – це всенародне зло – обов'язок бібліотеки. З цією метою і була виготовлена брошура «Обпалені афганською війною» - про жителів села, які звідали пекло Афганістану.

Мене, як бібліотекаря, давно хвилює те, що молоді люди забувають про наші українські звичаї та обряди. На весіллі майже не чути старовинних весільних пісень, які не тільки підкреслюють значення того чи іншого обрядового дійства, але і вносять у весільний обряд український національний колорит. Тому і виникла думка записати весільний обряд у селі Друхів і популяризувати його серед користувачів бібліотеки, що й було зроблено.

Увагою у читачів-учнів та студентів користується брошура «Про походження назви села Друхів, його вулиць та урочищ», записана від старожилів села Олексині Марії Василівни, Миронець Олександри Платонівни, Цимбалюк Євгенії Тимофіївни.

У 2010 - 2011 роках зібрані матеріали були відцифровані.

У 2012 році пошук краєзнавчих матеріалів продовжувався по раніше визначених напрямках. Адже своєчасна і вичерпна краєзнавча інформація живить не лише мозок, але й душу, сприяє духовному відродженню народу України, подоланню економічної, політичної, культурної кризи. Зокрема, досліджено історію архітектурної пам'ятки XVIII століття, православного храму Різдва Пресвятої Богородиці (вивчення архівів Рівненського державного архіву, літературних джерел, пошук в мережі Інтернет, запис спогадів парафіян церкви), на основі спогадів

жителів села, літературних джерел, газетних публікацій досліджено розвиток культурного життя в селі Друхів, продовжено збір матеріалів про відомих людей села, додатково записано з вуст жительки села Савчук Люби Іванівни весільні обрядові дійства.

Динамічний розвиток суспільства та комп'ютерних технологій потребує від усіх нас постійного й активного впровадження інновацій у свою діяльність. Та й сучасний користувач бібліотеки вимагає по-сучасному отримувати потрібну йому інформацію. Тому і виникла ідея створити електронну базу даних «Село моє, для мене ти єдине...».

Мета створення диска:

- На культурно-історичному досвіді українського народу, його духовності, звичаях, традиціях і обрядах, формувати національно-свідому, творчу, життєво-компетентну, високоінтелектуальну, творчу, здатну до саморозвитку і самовдосконалення особистість;
- Навчити особистість ототожнювати себе з державою, як активний її громадянин, власним родоводом, як член сім'ї, а також формувати відчуття відповідальності власних вчинків і позицій ідеалам духовності;
- Залучити молодь до виконання громадських доручень, волонтерства (збір та запис матеріалів про село, запис обрядів, традицій, пісень від старожилів села);
- Сприяти реалізації обласної Програми національного виховання учнівської молоді.

Завдання: відредагувати зібрані краєзнавчі матеріали та записати на CD – диск зібрану інформацію про минуле та сучасне села, його традиції та звичаї.

Цільова аудиторія: вчителі та учні Друхівської ЗОШ I-III ступенів, студенти, молодь села, усі, хто цікавиться історичним минулим села.

Очікувані результати:

- Зросте можливість покращення задоволення потреб користувачів бібліотеки у інформації про свій край, село;
- Зросте позитивний імідж бібліотеки серед учнівської молоді, громади села та влади;
- Підвищиться національна свідомість учнів та молоді через пропаганду матеріалів про рідний край, його давню історію та культуру;
- Учні школи, мешканці села згадають про своє коріння, свій родовід, відчують гордість за свою Батьківщину, відчують себе часточкою великої української нації.

Результатом краєзнавчо-пошукової роботи «Село моє, для мене ти єдине...» є зростання читаності краєзнавчої літератури. Для того, щоб наявні матеріали стали надбанням усіх, хто цікавиться минулим і сучасним свого села, бібліотека інформує про них жителів села, учнів школи. Вони знайшли відображення в краєзнавчій картотеці, а також пропагуються шляхом оформлення виставок-спогадів, виставок-діалогів, проведення вікторин, годин пам'яті, краєзнавчих годин, годин цікавих повідомлень, свята села та інших заходів з використанням слайд-презентації «Село моє, для мене ти єдине...».

Краєзнавчі матеріали, зібрані в бібліотеці, широко використовують вчителі та класні керівники у навчально-виховному процесі. Адже зміст майже кожного

навчального предмета може стати більш цікавим, якщо доповнити його краєзнавчими матеріалами, тому що вони сприяють яскравому емоційному викладу теми на уроках та виховних годинах, виховують учнів у дусі патріотизму.

Учні школи та студенти використовують зібраний матеріал для підготовки рефератів, повідомлень, контрольних робіт.

Створення електронної бази даних надасть можливість користувачам зекономити свій час у використанні краєзнавчих матеріалів.

Привернення користувачів бібліотеки до історії села, його традицій та звичаїв дасть їм можливість усвідомити, що любов до Батьківщини, почуття патріотизму починається із знання про малу Батьківщину а дослідницька робота про історію свого села допоможе стати високоосвіченою, творчою особистістю, здатною любити, вивчати і розвивати свій край.

*Матеріал підготувала
завідуюча публічно-шкільною
бібліотекою-філією с.Друхів
Баранчук Л.І.*